

ПИТАЊА ЗА ПРИПРЕМУ ПРИЈЕМНОГ ИСПИТА

Социологија

1. Социологија је:
 - а) теоријска наука
 - б) историјска наука
 - в) хумани пројекат
 - г) пројекат за друштвену акцију
2. Социологија је:
 - а) примењена наука
 - б) фундаментална наука
 - в) практична наука
3. Оснивач социологије је:
 - а) Рајт Милс
 - б) Жан Боден
 - в) Огист Конт
 - г) Аристотел
4. Социологија се као засебна наука појављује:
 - а) почетком 19. века
 - б) средином 19. века
 - в) крајем 19. века
5. Социологија је:
 - а) дисциплина филозофије
 - б) научни поглед на друштво
 - в) основна наука о друштву
 - г) наука друштвене кризе
6. Социологија је:
 - а) примењена, практична наука о друштву
 - б) наука о друштвеним законима
 - в) општа, теоријска наука о друштву
 - г) наука о друштвеном понашању
7. Предмет социологије је:
 - а) проучавање природних и друштвених појава

- б) проучавање социјалног понашања људи
 - в) проучавање међусобно повезаних друштвених појава
8. Задатак социологије је:
- а) да проучава историјски развој друштва
 - б) да научно утврђује и објашњава друштвене чињенице и појаве
 - в) да утврђује обрасце културног понашања људи
 - г) да мења ставове и уверења људи
9. Детерминизам је појам који означава:
- а) однос једнакости међу појавама
 - б) однос независност међу појавама
 - в) однос условљеност међу појавама
10. Структурални тип објашњења је кад се:
- а) целином објашњавају делови
 - б) деловима објашњава целина
 - в) појаве објашњавају начином на који су се развиле и настале
 - г) појаве објашњавају сврхом или смислом
11. Основна социолошка категорија је:
- а) човек
 - б) друштво
 - в) класа
 - г) држава
12. Функционализам је:
- а) врста упитника
 - б) метода прикупљања података
 - в) савремена социолошка теорија
13. Друштвено деловање је:
- а) шири појам од рада
 - б) ужи појам од рада
 - в) они су синоними

14. Подела друштвеног рада је:

- а) статистичка тенденција
- б) друштвено правило са изузецима
- в) универзална законитост у друштву

15. Природна подела рада се заснива на:

- а) полу и старости
- б) по образовању и искуству
- в) карактеру и темпераменту

16. Историјска подела рада започиње:

- а) одвајањем трговине од занатства
- б) издвајањем рачунарске технике као посебне делатности
- в) одвајањем земљорадње од сточарства

17. Средства за рад су:

- а) чиниоци расподеле
- б) чиниоци потрошње
- в) чиниоци производње

18. Менаџмент је:

- а) вештина комбиновања фактора производње
- б) слабост у контроли производње
- в) тип робноновчаних односа

19. Демографија је:

- а) наука о насељима
- б) наука о становништву и миграцији
- в) наука о друштвеној подели рада
- г) наука о друштвеној делатности

20. Глобално друштво је:

- а) функционално самостална и релативно нестабилна целина
- б) функционално самостална и релативно стабилна целина
- в) функционално несамостална и релативно стабилна целина

21. Огист Конт је социологију поделио на:

- а) социјалну статистику и социјалну динамику

- б) социјалну физику и социјалну хемију
в) социјалну филозофију и социјалну психологију
22. Друштвени положај је место које појединац заузима у:
а) хоризонталној структури друштва
б) вертикалној структури друштва
в) политичкој структури друштва
23. Неопходна функционална подручја сваког глобалног друштва су:
а) привреда, политика и култура
б) земљорадња, сточарство и занатство
в) трговина, занатство и уметност
24. Најзначајније статусне групе су:
а) породица, род, братство
б) племена, народи, нације
в) класе, слојеви, елите
25. Функционалним објашњењем се:
а) појаве објашњавају сврхом или смислом
б) целином објашњавају делови
в) појаве објашњавају начином на који су се развиле и настале
г) деловима објашњава целина
26. Генетичко објашњење је кад се:
а) појаве објашњавају начином на који су се развиле и настале
б) целином објашњавају делови
в) појаве објашњавају сврхом или смислом
г) деловима објашњава целина
27. Телолошко објашњење је када се:
а) деловима објашњава целина
б) целином објашњавају делови

в) појаве објашњавају начином на који су се развиле и настале

г) појаве објашњавају сврхом или смислом

28. Друштво је:

а) релативно хаотична и краткотрајна скупина друштвених појава

б) релативно уређена и трајна скупина друштвених појава

в) релативна друштвена скупина уређених и трајних појава

29. Макросоциологија проучава:

а) међуљудске односе (социјалне интеракције)

б) глобалну друштвену структуру и њене промене

в) свакодневни начин друштвеног живота

30. Хипотеза је:

а) методолошки поступак у истраживању

б) научна претпоставка

в) научни закон

31. Теорија је:

а) скуп знања или идеја о појавама

б) скуп статистичких података

в) скуп појава које наука истражује

32. Методолошке технике за прикупљање података су:

а) интервју, упитник, узорак и анкета

б) посматрање, експеримент и компарација

в) класификација, анализа и синтеза

33. Технике за сређивање и приказивање података су:

а) упоредни метод, мултиваријантна анализа

б) класификација, мерење и статистички методи

в) посматрање, разговор и анкета

г) индукција, дедукција

34. Технике за тумачење података су:

а) класификација, мерење и статистички методи

- б) посматрање, разговор и анкета
- в) упоредни метод, мултиваријантна анализа
- г) критика, самокритика

35. Логика је:

- а) социолошка дисциплина
- б) дисциплина опште методологије наука
- в) филозофска дисциплина
- г) научни поглед на свет

36. Социометријом се мере:

- а) односи у држави
- б) односи у глобалним друштвима
- в) односи унутар мањих друштвених група
- г) односи физичких величина

37. Анализа садржаја је:

- а) квалитативна техника
- б) квантитативна техника
- в) дескриптивна техника

38. Метод мултиваријантне анализе је:

- а) аналитичко-синтетички поступак
- б) квалитативно-статистички поступак
- в) квантитативно-статистички поступак

39. Према структури моћи, друштвене групе могу бити:

- а) велике и мале
- б) затворене и отворене
- в) ауторитарне и егалитарне

40. Организација власти у племену је:

- а) патримонијална
- б) кватримонијална
- в) мултимонијална

41. Државна својина за свог титулара има:

- а) физичко лице

- б) групу лица
 - в) правно лице
42. Друштвене промене према квалитету јесу:
- а) прогрес и регрес
 - б) еволуција, инволуција и аномија
 - в) раст и опадање
43. Друштвене промене према вредностима јесу:
- а) еволуција, инволуција и аномија
 - б) прогрес и регрес
 - в) раст и опадање
44. Хоризонтална покретљивост представља:
- а) померање и кретање по хијерархијској лествици
 - б) померање и кретање у оквиру постојећег статуса
 - в) пресељавање (миграција) становништва
45. Вертикална покретљивост обухвата:
- а) пресељавања или миграције
 - б) померање по хијерархијској лествици
 - в) померање у оквиру постојећег статуса
46. Просторна покретљивост представља:
- а) померање људи у оквиру постојећег статуса
 - б) пресељавање (миграцију) становништва из села у градове
 - в) померање људи по хијерархијској лествици
47. Друштвени раст је:
- а) увећање истог
 - б) стварање новог
 - в) стварање бољег
48. Друштвени развој је:
- а) стварање бољег
 - б) стварање новог
 - в) увећање истог
49. Друштвени напредак је:

- а) увећање истог
- б) стварање бољег
- в) стварање новог

50. Анимизам подразумева:

- а) веровање у невидљиве силе природе
- б) веровање у демоне
- в) веровање у бога

51. Монотеизам је:

- а) веровање у једну душу
- б) веровање у више богова
- в) веровање у једног бога

52. Обичајним и моралним нормама се:

- а) регулишу односи између природе и друштва
- б) регулишу производни односи
- в) регулишу односи између људи

53. Морал је:

- а) облик друштвене теорије
- б) облик друштвене праксе
- в) облик државне управе

54. По степену обавезности, најстроже су:

- а) правне норме
- б) моралне норме
- в) обичајне норме

55. Народ је друштвена заједница коју чини:

- а) већа група људи
- б) више родова
- в) више братстава
- г) више удружених племена

56. Елита је:

- а) мала група одабраних која заузима врхунске друштвене положаје

- б) велика група одабраних са врхунским литерарним способностима
- в) средња група одабраних са способним врхунским лидером на челу

57. Културне друштвене установе су:

- а) брак и породица
- б) држава, странка, лоби
- в) спортски клубови, дискотеке, ноћни барови
- г) школе, факултети, радио, штампа, болнице, цркве

58. Политика је:

- а) вештина управљања друштвом помоћу државних усанова и институција
- б) вештина управљања друштвом посредством цркве и верских убеђења
- в) вештина управљања друштвом посредством тајних удружења

59. Најважнија политичка установа је:

- а) академија наука
- б) држава
- в) министарство за националне мањине

60. Према облику државне владавине разликујемо:

- а) робовласничке, феудалне, капиталистичке државе
- б) унитарне и федералне државе
- в) монархије и републике

61. Право је:

- а) систем писаних правила које прописује држава
- б) систем неписаних правила која намећу обичаји
- в) систем изговорених правила које човек сам прописује

62. Политичке партије (странке) су:

- а) парцијалне политичке друштвене групе
- б) глобалне политичке установе

- в) слободна, добровољна удружења грађана
 - г) невладине организације
63. Израз демократија означава:
- а) владавину народа
 - б) владавину над народом
 - в) владавину мањине
64. Друштвене промене према квантитету јесу:
- а) раст и опадање
 - б) прогрес и регрес
 - в) еволуција, инволуција и аномија
65. По дужини трајања, најтврдокорније су:
- а) правне норме
 - б) моралне норме
 - в) обичајне норме
66. Традиционални морал се заснива на:
- а) ауторитету обичаја, традиције
 - б) личној користи, моралним добрима, благостању
 - в) храбрости, верности, искрености
 - г) ауторитету прописа и дужности
 - д) стварању нових вредности у култури
67. Утилитарни морал се заснива на:
- а) ауторитету обичаја, традиције
 - б) личној користи, моралним добрима, благостању
 - в) храбрости, верности, искрености
 - г) ауторитету прописа и дужности
 - д) стварању нових вредности у култури
68. Кич је:
- а) врхунско уметничко дело
 - б) сурогат уметности
 - в) производ сликарске кичице
69. Традиција је:

- а) стварање нових културних вредности
- б) преношење стеченог културног наслеђа

70. Социјализација је:

- а) процес усвајања културе
- б) процес иновирања културе
- в) процес одбацивања културе

71. Бити конформист значи:

- а) понашати се без критичког става
- б) понашати се стваралачки
- в) показивати револт

72. У свакој култури постоји стандардни језик који се другачије назива:

- а) дијалект
- б) жаргон
- в) књижевни језик

73. Култ се нужно везује за:

- а) дуги пост
- б) изговарање молитве
- в) обожавање нечег чулно опипљивог

74. Откривене монотеистичке религије су:

- а) хришћанство, тотемизам и анимизам
- б) будизам, јеврејство, хришћанство и ислам
- в) протестантизам, православље
- г) натурализам, ђаинизам, хришћанство

75. Табу је:

- а) предмет обожавања у натуразму
- б) строга забрана која се сматра светом и натприродном
- в) ритуал у магијском веровању

76. Морал врлина се заснива на:

- а) ауторитету обичаја, традиције
- б) личној користи, моралним добрима, благостању

- в) храбрости, верности, искренности, правичности
- г) ауторитету прописа и дужности
- д) стварању нових вредности у култури

77. Императивни или нормативни морал се заснива на:

- а) стварању нових вредности у култури
- б) личној користи, моралним добрима, благостању
- в) храбрости, верности, искренности
- г) ауторитету прописа и дужности
- д) ауторитету обичаја, традиције

78. Стваралачки или делотворни морал се заснива на:

- а) ауторитету прописа и дужности
- б) личној користи, моралним добрима, благостању
- в) стварању нових вредности у култури
- г) ауторитету обичаја, традиције
- д) храбрости, верности, искренности

79. Традиционална или реалистичка уметност заснива се на:

- а) присуству и видљивости садржаја у делу
- б) одбацивању садржаја и видљиве хармоније

80. Масовну културу одликује:

- а) елитизам
- б) авангардизам
- в) космополитизам

Политичка економија

1. Производни односи су:
 - а) односи између људи и средстава за рад
 - б) односи који се успостављају међу људима у друштвеној производњи
 - в) права радника у производњи и друштву
2. Однос производних снага и производних односа одређен је:
 - а) степеном развоја производних снага
 - б) међусобним утицајем
 - в) карактером производних односа
3. Друштвена подела рада представља:
 - а) поделу рада у материјалној производњи
 - б) професионално опредељење људи да се трајно или за дужи временски период баве одређеном врстом делатности
 - в) поделу производње између појединих грана привреде
4. Техничка подела рада обухвата:
 - а) поделу производње по предузећима
 - б) поделу производње по гранама привреде
 - в) поделу унутар предузећа по операцијама рада
5. Настанак и развој друштвене поделе рада утицао је на:
 - а) усавршавање производње и пораст продуктивности рада
 - б) организацију производње
 - в) природну поделу рада
6. Радна снага је:
 - а) јединство физичких и умних способности човека и средства за рад
 - б) укупан број радника ангажованих у производњи
 - в) целокупност физичких и психичких способности човека које он може да користи у процесу производње
7. Најамнина је:

- а) вредност радне снаге изражена у новцу
 - б) доходак земљовласника
 - в) број радних сати које радник одради у једном дану
8. Укупан друштвени фонд рада састоји се:
- а) _____
 - б) _____
9. Расподела друштвеног фонда рада зависи од:
- а) обима и структуре потреба
 - б) продуктивности и интензивности рада
 - в) учешћа појединца у процесу производње
10. Друштвено потребно радно време је:
- а) време потребно за производњу јединице робе које је на тржишту признато
 - б) време неопходно за производњу потребног производа
 - в) радно време које је неопходно да се уз просечан степен продуктивности рада и просечан степен интензивности рада произведе јединица робе
11. Продуктивност рада је:
- а) степен трошења радне снаге у јединици времена
 - б) стваралачка моћ рада да у јединици времена произведе одређену количину материјалних добара
 - в) захтев да се произведе одређена вредност уз што ниже трошкове фактора производње
 - г) количина утрошеног минулог и текућег рада
12. Политичка економија изучава:
- а) начине производње материјалних добара
 - б) законе друштвене производње
 - в) начине производње материјалних добара у одређеној земљи
13. Економски закони су:
- а) закони који делују у друштву и природи

б) закони који регулишу друштвену репродукцију

в) закони који уређују организацију друштва

14. Репродукција је:

а) процес непрекидног обнављања производње

б) друштвена организација производње

в) начин на који људи производе

15. Са становишта обима производње у датом временском оквиру репродукција може бити:

а) _____

б) _____

в) _____

16. Фазе друштвене репродукције су:

а) производња, расподела и размена

б) расподела, размена и потрошња

в) производња, расподела, размена и потрошња

г) производња и потрошња

17. Процес производње је:

а) процес подмиривања разних човекових потреба

б) процес између човека и природе при коме се стварају разне употребне вредности

в) технолошки поступак код добијања неког одређеног производа

18. Потребе су:

а) жеља за постизањем одређеног циља

б) осећај мањка или недостатка, те подстицај и тежња да се тај недостатак отклони ради егзистенције и развоја човека

в) мотиви људи у одређеној ситуацији

19. Натурална производња је:

а) континуирано произвођење неке робе

б) ланчана производња производа

в) облик привређивања у којем постоји директна веза између производње и потрошње

20. Основни чиниоци процеса производње су:

а) _____

б) _____

в) _____

21. Производна функција је:

а) усклађеност обима производње са структуром људских потреба

б) зависност производње од обима потрошње

в) непрекидно обнављање процеса производње у једној друштвеној заједници

г) однос међузависности између обима производње и ангажованих фактора производње

22. Производне снаге чине:

а) људи са својим знањем и искуством и предмети рада

б) људи са својим знањем и искуством и средства за рад

в) средства за рад и предмети рада

23. Степен продуктивности рада зависи од:

а) квалификованости и умешности произвођача, развијености средстава за производњу, производних услова, развијености науке, организације производње и самог предузећа

б) величине производних капацитета и самог предузећа

в) државе у којој се одвија сама производња

24. Интензивност рада је:

а) количина производа произведених у једном часу рада

б) исто што и продуктивност рада

в) "згуснуто" трошење људске енергије у јединици вре-мена

25. Друштвени производ представља:

а) материјална добра са којима располаже једно друштво

- б) укупно богатство са којим располаже једно друштво
 - в) укупна вредност материјалних добара и услуга произведених у одређеном временском периоду
26. Потребан производ представља:
- а) количину производа која је потребна једном друштву
 - б) количину материјалних добара која је довољна за подмирење уобичајених потреба непосредног произвођача
 - в) количину производа коју је једно друштво у могућности да произведе
27. Вишак производа је:
- а) количина произведених материјалних добара преко величине потребног производа
 - б) количина производа која је намењена тржишту
 - в) количина производа која се утроши у процесу производње
28. Потребан рад је:
- а) рад у прописаном радном времену
 - б) количина рада утрошена за производњу добара неопходних за потрошњу непосредно запослених у производњи
 - в) укупна потребна количина рада у једном друштву
29. Вишак рада је:
- а) рад утрошен за производњу вишка производа
 - б) количина рада утрошена за производњу намењену тржишту
 - в) рад утрошен за производњу већег броја производа
30. Укупна тражња је:
- а) количина производа којом се подмирују све људске потребе
 - б) количина робе за коју постоји платежна способност становништва
 - в) потребна количина робе у једном друштву
31. Конститутивни елементи тржишта су:

а) _____

б) _____

32. Ако су познати понуда и тражња робе у некој грани, онда је висина тржишне цене одређена односом:

а) тржишне вредности и понуде

б) тржишне вредности и тражње

в) понуде и тражње

33. Економска конкуренција је:

а) борба између економских субјеката за освајање тржишта

б) економска борба између привредних субјеката на тржишту да се остваре што повољнији услови понуде и продаје

в) тежња да се прода што више робе

34. Закон вредности је:

а) основни економски закон производње и расподеле у систему робне производње

б) један од бројних економских закона

в) закон за регулисање ценовних промена

35. Методе стварања вишка вредности су:

а) смањење трошкова производње испод просечних у грани

б) повећање релативне и реалне најамнине

в) апсолутни, релативни и метод екстра вишка вредности

36. Апсолутни вишак вредности настаје:

а) продужењем радног дана

б) бољом организацијом рада

в) повећаном уштедом у раду

37. Релативни вишак вредности настаје:

а) продужењем радног дана

б) скраћењем потребног радног времена

в) повећањем интензитета рада у једном радном дану

38. Екстра вишак вредности настаје:

а) продужењем радног дана

- б) поседовањем бољих услова од просечних
в) скраћењем потребног радног времена
39. Величина вредности робе одређена је:
- а) величином друштвено потребног радног времена
б) величином трошкова производње
в) односом понуде и тражње
40. Вишак вредности је:
- а) део новододате вредности који створи радна снага преко величине своје сопствене вредности
б) просечна вредност робе произведене у одређеној грани
в) вредност једнака вредности робе
41. Образац масе вишка вредности гласи:
- а) $m = \frac{m' \cdot V}{100}$
б) $m = \frac{m' / V}{100}$
в) $m = m' + V$
42. Апстрактан рад:
- а) одређује вредност робе
б) ствара корисна својства робе
в) одређује употребну вредност робе
43. Вишак производа служи за:
- а) задовољење егзистенцијалних потреба непосредних произвођача
б) непроизводно и неактивно становништво, акумулацију, друштвене резерве
в) надокнаду утрошених средстава за производњу
44. Облици организације друштвене производње су:
- а) проширена и константна производња
б) променљива и робна производња
в) натурална и робна производња

45. Роба је: _____
46. Основна својства робе су:
- а) употребна вредност и вредност
 - б) могућност задовољења људских потреба
 - в) могућност замене за неку другу робу
47. Употребна вредност робе представља:
- а) физичко – хемијске особине одређене робе
 - б) способност робе да задовољи неку човекову потребу
 - в) одређено упутство за употребу робе
48. Вредност робе представља:
- а) цену одређене робе
 - б) количину апстрактног рада утрошеног за производњу те робе
 - в) значај одређене робе за друштвену заједницу
49. Тржишна вредност робе је:
- а) просечна вредност робе произведена у одређеној грани
 - б) вредност робе намењене тржишту
 - в) вредност робе изражена у новцу
50. Цена је:
- а) вредност робе на тржишту
 - б) новчани израз вредности
 - в) мера употребне вредности робе
51. Величина тржишне вредности робе зависи од:
- а) понуде и тражње
 - б) трошкова производње
 - в) цене коштања
 - г) просечног степена продуктивности и интензивности рада
52. Прометна вредност робе је ознака за:
- а) корисност робе
 - б) разменску способност робе
 - в) величину вредности робе

53. Тржиште је:

- а) простор где се роба организовано нуди
- б) место где се организују промоције одређених производа
- в) место где се сусрећу понуда и тражња

54. Укупна понуда је:

- а) количина робе која се у једној земљи нуди на продају у датом временском периоду
- б) количина робе која се налази у привреди једне земље
- в) количина производа која се може произвести у једној земљи

55. Конкретан рад:

- а) одређује прометну вредност
- б) ствара апсолутну вредност
- в) ствара употребну вредност

56. Капитал је:

- а) новац или нека друга вредност
- б) одређена вредност која се оплођује
- в) различите вредности робе или ствари

57. Са становишта обрта капитал се дели на:

- а) ангажовани и утрошени
- б) постојани и променљиви
- в) постојани и стални

58. Обрт капитала је:

- а) један исечак из кружног кретања капитала
- б) способност капитала да се обрће
- в) кретање капитала у токовима производње

59. Органски састав капитала је:

- а) однос између средстава за рад и предмета рада
- б) однос између уложеног и утрошеног капитала

- в) однос вредности средстава за производњу према вредности радне снаге условљен техничким саставом капитала
60. Органски састав капитала означава се као однос:
- а) $c : v$
 - б) $v : m$
 - в) $sp : m$
61. Акумулација капитала се остварује:
- а) добијањем повољних кредита
 - б) издвајањем дела из вишка вредности
 - в) повећањем капитала кроз одговарајућу штедњу
62. Концентрација капитала је:
- а) увећање средстава за производњу
 - б) увећање индивидуалног капитала путем акумулације
 - в) спајање мањих капитала
63. Централизација капитала означава:
- а) акумулирање капитала
 - б) увећавање укупног капитала
 - в) спајање већег броја малих у мањи број крупних капитала
64. Профит је разлика између:
- а) уложеног капитала и трошкова
 - б) тржишне цене и цене коштања
 - в) укупних трошкова и цене коштања
65. Образац за израчунавање цене коштања гласи:
- а) $СК = M + V$
 - б) $СК = C + V$
 - в) $СК = C + V + M$
 - г) $СК = C + M$
66. Доходак земљишног капитала назива се:
- а) рабат
 - б) најамнина

- в) рента
 - г) профит
67. Доходак власника акције _____
68. Камата одређује:
- а) минимални ниво вредности новца
 - б) минимални ниво куповне снаге националне валуте
 - в) минимални ниво рентабилности пласмана капитала
69. Доходак власника обвезнице је:
- а) рента
 - б) дивиденда
 - в) камата
70. Национални доходак је новчани израз за:
- а) пренете вредности
 - б) новостворене и пренете вредности
 - в) новостворене вредности
71. Национални доходак се наменски расподељује на:
- а) амортизацију и акумулацију
 - б) личну потрошњу и амортизацију
 - в) фонд личне потрошње и фонд акумулације
72. Новац је:
- а) општи еквивалент у размени роба
 - б) средство за стицање богатства
 - в) средство престижа
73. Функција мере вредности новца је:
- а) новчани израз вредности новца
 - б) функција новца која служи да се величина вредности било које робе изрази одређеном количином употребне вредности новчане робе
 - в) количина метала садржана у једној новчаној јединици
74. Девалвација је:
- а) смањење количине новца у оптицају

- б) повећање паритета домаће валуте
- в) законско смањење вредности домаће новчане јединице у односу на злато или неку страну валуту

75. Дефлација настаје:

- а) када се у оптицају нађе мања количина новца од потребне
- б) када се у оптицају нађе већа количина новца од потребне
- в) када се смањи вредност домаће валуте у односу на страну

76. Монополи су присутни када на тржишту влада:

- а) савршена конкуренција
- б) несавршена конкуренција
- в) тржишна равнотежа

77. Профитна стопа је:

- а) показатељ степена оплодње укупно уложеног капитала
- б) показатељ утрошеног капитала
- в) показатељ постојаности капитала

78. Образац за израчунавање профитне стопе гласи:

а) $pf' = \frac{m}{V} \cdot 100$

б) $pf' = \frac{m+V}{c} \cdot 100$

в) $pf' = \frac{m}{c+V} \cdot 100$

79. Екстрапрофит је:

- а) профит који је једнак просечном профиту
- б) профит изнад просечног профита
- в) профит који се остварује када је тржишна цена једнака цени производње

80. Ако је тржишна цена једнака цени коштања:

- а) профит је већи од вишка вредности
- б) цена производње је већа од тржишне цене
- в) профит је једнак нули

Економика предузећа

1. Елементи предузећа су:
 - а) производња
 - б) радни колектив, средства за производњу, организација и резултати пословања
 - в) трговина хартијама од вредности
2. Средства за производњу су:
 - а) новчана средства на жиро рачуну
 - б) недовршена производња
 - в) средства за рад и предмети рада
3. Организација рада је:
 - а) складно повезивање делова у целину
 - б) организација транспорта предузећа
 - в) организација радника предузећа
4. Пословна економија представља скуп дисциплина које проучавају:
 - а) пословање банкарских организација
 - б) трговинских организација
 - в) пословање предузећа
5. Функционална подручја пословне економије су:
 - а) рачуноводство и информатика
 - б) банкарство и туризам
 - в) пословна статистика, трговина и саобраћај
 - г) производња, маркетинг, финансије и кадрови
6. Репродукција представља:
 - а) стално запошљавање радника
 - б) стално обнављање процеса производње
 - в) стално инвестирање капитала
7. Мисија предузећа се објашњава као:

- а) основни разлог постојања предузећа и упућује на улогу коју оно треба да има на тржишту
 - б) пословна стратегија предузећа
 - в) правац развоја предузећа у савременим условима привређивања
8. Резултати пословања предузећа су:
- а) физички производ и услуге предузећа
 - б) доходак и вредност производње
 - в) физички производ, вредност производње, доходак и добитак
9. Према делатности предузећа су:
- а) комунална и јавна
 - б) производна и трговинска
 - в) производна и финансијска
10. Према величини предузећа могу бити:
- а) довољна и оптимална
 - б) оптимална и максимална
 - в) велика, средња и мала
11. Примарне функције предузећа су:
- а) набавка и продаја производа
 - б) инвестирање и трговина производима
 - в) управљање, руковођење и извршење
12. Управљање предузећем је процес доношења одлука којима се утврђују:
- а) план производње и организације
 - б) циљеви, метод за остваривање циљева, услови за остварење циљева и распоређивање резултата
 - в) краткорочни и дугорочни планови предузећа
13. Руковођење представља:
- а) превођење управљачких одлука у конкретне радне задатке
 - б) руковођење краткорочним и дугорочним плановима

- в) руковођење производњом и инвестицијама
14. Набавну вредност основних средстава чине:
- а) цена коштања основног средства увећана за трошкове превоза и осигурања
 - б) фактурна цена увећана за трошкове превоза, осигурања и монтаже
 - в) продајна цена основних средстава
15. Садашња вредност основних средстава представља њихову:
- а) набавну вредност
 - б) тржишну вредност
 - в) набавну вредност умањену за амортизовану вредност
16. Амортизација је:
- а) књиговодствени трошак
 - б) обртних средстава
 - в) пословних средстава
17. Методе обрачуна амортизације могу бити:
- а) физичка и економска
 - б) трошкова и инвестициона
 - в) временска и функционална
18. Пословне зграде и машине су:
- а) заједничка средства
 - б) основна средства
 - в) пословна средства
19. Обртна средства деле се на:
- а) ствари, права и новчана средства
 - б) ствари и нематеријална средства
 - в) материјална и стална средства
20. Коефицијент обрта служи за:
- а) мерење брзине обрта
 - б) мерење кружења средстава
 - в) мерење садашње вредности сталних средстава

21. Носиоци функције руковођења су:
- а) управни одбор предузећа
 - б) руководиоци предузећа од директора до предрадника или референта
 - в) руководиоци производних функција
22. Средства предузећа, према намени, се деле на:
- а) пословна и посебна
 - б) ствари, права, новац
 - в) средства у фази производње и средства у фази промета
23. Пословна имовину чине:
- а) средства резервног фонда
 - б) средства заједничке потрошње
 - в) стална и обртна имовина
24. Према фазама циклуса репродукције средства се деле на:
- а) средства у почетном и завршном облику
 - б) средства у новчаном и робном облику
 - в) средства у почетном робном облику, средства у технолошком процесу и средства у залихама готових производа
25. Према изворима прибављања, средства могу бити:
- а) сопствена и туђа
 - б) из производње и промета
 - в) из производње и режије
26. Ефикасност пословања предузећа је:
- а) успешност укупног функционисања предузећа
 - б) успешност постизања жељених резултата уз минимална улагања
 - в) рационално трошење средстава
27. Ефективност пословања предузећа је:
- а) успешност у погледу остваривања жељених резултата
 - б) успешност у погледу реализације производа

- в) успешност у погледу обављања производње и продаје производа
28. Коефицијент обрта сопствених средстава је однос између:
- а) вредности ангажованих средстава и вредности обртних средстава
 - б) садашње вредности сталних средстава и амортизације
 - в) нето прихода од реализације и просечних сопствених средстава
29. Нето обртна средства представљају разлику између:
- а) обртних средстава и краткорочних обавеза
 - б) капитала и обртних средстава
 - в) основних и обртних средстава
30. Према власништву извори средстава могу бити:
- а) сопствени и туђи
 - б) краткорочни и дугорочни
 - в) акумулација и позајмљена средства
31. Контрола коришћења средстава може бити:
- а) производна и режијска
 - б) административна и менаџерска
 - в) екстерна и интерна
32. Трошење елемената се испољава као:
- а) трошење амортизације и радне снаге
 - б) трошење материјала и ангажованих елемената процеса рада
 - в) трошење материјала, средстава за рад и радне снаге
33. Трошење материјала у процесу репродукције је:
- а) скоковито
 - б) одједном или постепено
 - в) дисконтинуирано
34. У зависности од фактора, утрошци материјала могу бити:
- а) стварни и стандардни

- б) плански и ванплански
 - в) производни и непроизводни
35. Организационо условљени утрошци материјала су:
- а) утрошци материјала на организационим радним местима
 - б) утрошци материјала у припремно - завршној фази процеса рада
 - в) шкарт, кало и растур материјала
36. Стварни утрошци средстава за рад су:
- а) утрошци средстава за рад у производњи
 - б) утрошци средстава у производњи и припреми
 - в) хабање, старење и лом и квар средстава за рад
37. Природна подела трошкова обухвата:
- а) природне и неприродне трошкове
 - б) природне и друштвене трошкове
 - в) трошкове материјала, средстава за рад и радне снаге
38. Рентабилност је однос између:
- а) физичког обима производње и трошкова
 - б) оствареног дохотка и коефицијента ангажовања
 - в) оствареног добитка и суме ангажованих средстава
39. Према периоду за који се праве планови предузећа су:
- а) континуални и дисконтинуални
 - б) повремени и привремени
 - в) краткорочни, средњерочни и дугорочни
40. Краткорочни планови се односе на временски период од:
- а) месец дана
 - б) годину дана
 - в) 6 месеци
 - г) две године
41. Средњерочни планови се најчешће праве за период:
- а) од 1 до 2 године
 - б) од 2 до 3 године

- в) од 3 до 5 година
42. Дугорочни планови се праве за период:
- а) дужи од 5 година
 - б) дужи од 10 година
 - в) дужи од 3 године
43. Стопа акумулативности предузећа се изражава као:
- а) $\frac{\text{акумулација}}{\text{укупни расходи}}$
 - б) $\frac{\text{акумулација}}{\text{добитак}}$
 - в) $\frac{\text{акумулација}}{\text{укупан приход}}$
44. Према местима настанка трошкови се деле на:
- а) режијске и нережијске трошкове
 - б) трошкове израде и режијске трошкове
 - в) производње и промета
45. Према начину преношења на носиоце трошкови се деле на:
- а) ручне и машинске
 - б) режијске и производне
 - в) директне и индиректне
46. Трошкови настали успостављањем и коришћењем капацитета могу бити:
- а) производни и непроизводни
 - б) фиксни и варијабилни
 - в) производни и режијски
47. Наука о управљању представља скуп:
- а) математичких техника моделирања, анализе и решавања управљачких проблема
 - б) метода решавања производних проблема
 - в) организационих и техничких метода у предузећу
48. Активности управљања су:

- а) координирање, вођење и контролисање
 - б) планирање, контролисање и извршење
 - в) планирање, организовање, вођење и контролисање
49. Организација у предузећу је:
- а) управљачка активност којом се оптимално комбинују активности и ресурси у целини
 - б) складно повезивање функција у целину
 - в) оптимално повезивање колектива и средстава
50. Вођење производње је активност којом се:
- а) оптимално користе материјални ресурси предузећа
 - б) функција управљања која је усмерена на рационално коришћење људских ресурса
 - в) мисија предузећа
51. Маркетинг је:
- а) тржишно оријентисана пословна филозофија која у средиште пажње управљања предузећа ставља потрошача, његове жеље, потребе и навике
 - б) пословна оријентација предузећа
 - в) пословна функција предузећа која има за циљ да усмери пословање предузећа да га повеже у процесу репродукције са другим привредним субјектима
52. Стратегија управљања је:
- а) управљачка активност предузећа усмерена на избор праваца, метода и инструмената за остварење циљева предузећа
 - б) избор метода и праваца активности на оптимализацији финансијског резултата
 - в) избор метода и праваца активности ка проширењу привредне активности предузећа
53. Сопствени извори финансирања предузећа деле се на:
- а) повремене и сталне

- б) краткорочне и дугорочне
 - в) екстерне и интерне
54. Задаци финансијског менаџера, као носиоца активности управљања финансијама могу бити:
- а) управљање токовима готовине, финансијско планирање и финансијска контрола
 - б) финансијска анализа, планирање и контрола
 - в) управљање развојем, управљање кадровима и финансијска контрола
55. Инструменти маркетинг микса су:
- а) производ, пропаганда и тржиште
 - б) производ, цена, канали дистрибуције и промоција
 - в) цена и продаја производа
56. Технолошка фаза процеса рада је исто што и:
- а) комерцијална фаза
 - б) производња
 - в) технолошки развој
57. Предузеће остварује добитак ако је:
- а) реализација већа од материјалних трошкова
 - б) реализација већа од репродуктивних трошкова
 - в) реализација већа од дохотка
58. Предузеће остварује губитак када је:
- а) реализација производа и услуга мања од материјалних трошкова
 - б) утрошена вредност једнака ангажованим средствима
 - в) реализована вредност једнака ангажовању
59. Екстерну контролу спроводе:
- а) државни органи
 - б) органи предузећа
 - в) органи унутрашње контроле
60. Улагања у предузећа су:

- а) улагања у радној снази
 - б) улагања у средствима за производњу
 - в) улагања у опреми
 - г) улагања у новцу, радној снази, опреми и материјалу
61. Резултати рада предузећа су:
- а) коришћење природних ресурса
 - б) физички производ, вредност производње и добитак
 - в) уложена и утрошена средства
62. Функције предузећа разврставају се:
- а) по вертикалном и хоризонталном распореду
 - б) по набавном и продајном распореду
 - в) по производном и непроизводном распореду
63. Општи рацио ликвидности представља однос између:
- а) готовине и краткорочних обавеза
 - б) потраживања и краткорочних обавеза
 - в) обртних средстава и краткорочних обавеза
64. Организација производње обухвата 2 групе припремних активности:
- а) припрему технолошких и организационих фаза
 - б) техничку и оперативну припрема производње
 - в) производну и непроизводну функцију
65. Техничка припрема производње обухвата:
- а) пројектовање и конструкцију производа као и припрему технолошког процеса и поступка
 - б) техничку опремљеност рада
 - в) припрему за оптимално коришћење техничких фактора
66. Менаџер маркетинга обавља операције:
- а) продаје производа
 - б) истраживање тржишта и пропаганда
 - в) продаја, пропаганда, планирање и истраживање тржишта

67. Ортакчко друштво је облик организације два или неколико ортака:

- а) за обављање набавке у земљи или иностранству
- б) за обављање техничко - технолошких послова
- в) за обављање свих послова у оквиру пословне организације

68. Финансијски менаџмент је:

- а) пословно подручје управљања и руковођења предузећем
- б) пословна функција којом се финансијска средства прибављају и алоцирају на употребе којима се најефикасније остварују циљеви предузећа
- в) пословна активност усмеравања материјалних ресурса у предузећу

69. Основна средства у материјалном облику су:

- а) земљиште, грађевински објекти, засади, машине и сл.
- б) материјали и полупроизводи
- в) недовршена производња и готови производи

70. Трошкови се добијају множењем:

- а) утрошака и ценама по јединици утрошка
- б) утрошака и набавном ценом средстава за производњу
- в) утрошака и фактурном ценом

71. Шкарт, кало и растур материјала су:

- а) објективно условљени утрошци
- б) организационо условљени утрошци
- в) техничко условљени утрошци

72. Стандардна квалификованост је она квалификованост која обезбеђује:

- а) минималне трошкове квалификованости по јединици цене коштања
- б) минималне трошкове квалификованости по јединици ангажованих средстава

- в) минимални трошкови квалификованости по јединици производа
73. Стандардна организација рада је она организација која обезбеђује:
- а) најмање трајање процеса рада по јединици производа
 - б) најмање ангажовање средстава
 - в) оптимални добитак предузећа
74. Серијска производња је виши облик производње од:
- а) масовне производње
 - б) линијске производње
 - в) појединачне производње
75. Ритам производње може бити:
- а) континуирана и дисконтинуирана производња
 - б) скоковит и прогресиван
 - в) опадајући и дегресиван
76. Резултати пословања предузећа су:
- а) физички производ и остварена цена коштања
 - б) физички производ, вредност производње и добитак
 - в) вредност производње и висина ангажованих средстава
77. Економски принципи пословања су:
- а) принцип продуктивности, економичности и рентабилности
 - б) принцип сигурности и ликвидности
 - в) принцип продуктивности и ликвидности
78. Продуктивност рада је однос између:
- а) ангажованих и утрошених средстава
 - б) физичког обима производње и утрошака радне снаге
 - в) произведене вредности и остварених трошкова
79. Економичност је однос између:
- а) произведене вредности и ангажованих средстава
 - б) цене производње и трошкова

- в) физичког обима производње и ангажованих средстава
80. Предузеће је:
- а) кибернетски систем
 - б) затворени систем
 - в) организациони систем

Математика

1. Дат је бројни низ 3,8,13,18, ...

Одредити:

а) 13-ти члан тј. a_{13}

б) збир првих 10 чланова низа

2. Дат је низ 1,3,9,27, ...

Одредити:

а) шести члан тј. a_{13}

б) збир првих 10 чланова низа

3. Колико чланова аритметичког низа 5,9,13,17,... треба сабрати да би се добио збир 10877 ?

4. Скратити разломак:

$$\frac{x^4 - 4}{x^4 - 13x^2 + 36}$$

5. Израчунај вредност израза:

$$\left(\left(\frac{2}{3} \right)^5 : \left(\frac{2}{3} \right) \right) : \left(\frac{2}{3} \right)^3$$

6. Израчунај вредност израза:

$$\left[\left(a^{-3} \right)^{-2} : \left(a^{-2} \right)^4 \right] \cdot \left(a^{-\frac{2}{3}} \right)^{\frac{3}{4}}$$

7. Израчунај вредност израза:

$$\frac{2x^3 - 4x^3}{1 - x^2} \text{ за } x = -\frac{2}{3}$$

8. Решити неједначину:

$$(1 + x)^2 < x(x - 3)$$

9. Израчунати:

а) $(3,42 + 0,758) \cdot 0,9$

б) $\frac{1}{6} \cdot \frac{2}{5} + \frac{2}{5} \cdot \frac{1}{3} + \frac{5}{6} \cdot \frac{2}{5}$

10. Решити неједначину:

$$1 - \frac{2x-3}{4} \geq \frac{x}{3}$$

11. Решити неједначину:

$$\frac{x-1}{2} > \frac{x+1}{3} + 1$$

12. Решити систем једначина:

$$5x - 5 = 2y$$

$$7y + 5 = 6x$$

13. Одредити вредност израза:

$$-a - (+b) - c(-c) \text{ ако је } a = -1, b = 3, c = -3$$

14. Израчунати:

$$2\frac{1}{2} + 3\frac{1}{3} - 4\frac{1}{4} + 5\frac{1}{5}$$

15. Израчунати:

$$14,2 - 7,004 + 145,608 - 59,76$$

16. Израчунати:

а) $3\frac{3}{4} \cdot \left(\frac{3}{5} + \frac{2}{3}\right)$

б) $\left(4 - 3\frac{1}{5}\right) \cdot 7\frac{1}{2}$

17. Решити систем једначина:

$$(x-2)^2 - 2y = (x-3)^2$$

$$(y-1)^2 + 3x = (y+2)^2$$

18. Одредити параметре m и n , тако да систем

$$(m - 3)x + (n + 2)y = 3$$

$$(n + 2)x - (m - 1)y = 1$$

има решење $(-\frac{1}{2}, -\frac{1}{2})$

19. Ако се трострукој вредности неког броја дода $\frac{3}{4}$ тог броја добија се број 17. Који је то број?

20. Збир 2 броја износи 76, а њихов количник $\frac{27}{11}$. Који су то бројеви?

21. Израчунај вредност израза:

$$\frac{3m^2 - 6m + 2}{m^2 + m + 2} \text{ за } m = -\frac{2}{3}$$

22. Ако је $f(x) = -2 + 6x + 3x^2 - 4x^3$ израчунај:

а) $f(-2)$

б) $f(3)$

23. Одредити непознату из пропорције:

а) $2,5 : x = -0,5 : 4$

б) $m : \frac{5}{4} = 2\frac{2}{5} : \frac{1}{4}$

24. Решити квадратну једначину:

$$x^2 + 7x + 13 = 0$$

25. Решити квадратну једначину:

$$\frac{3x + 2}{3} = \frac{x - 7}{2x + 1}$$

26. Решити систем једначина:

$$3x^2 + y^2 = 7$$

$$\underline{5x^2 - 2y^2 = -3}$$

27. Скицирати график ф-је:

$$y = x^2 - 8x + 7$$

28. Решити неједначину:

$$x^2 - 4x + 3 < 0$$

29. Ако 8,2m текстила стаје 56дин, колико ће платити 11m истог материјала.

30. Решити једначину:

$$6(2x - 9) - 3 = 3(4 + x)$$

31. Решити једначину:

$$\frac{m+3}{4} - \frac{m-4}{5} = 0$$

32. Решити систем једначина:

$$x^2 - y^2 = 5$$

$$x^2 + y = 11$$

33. Решити једначину:

$$3 - (x - 2)(1 - x) = x(x - 3)$$

34. Решити квадратну једначину:

$$3x^2 + 4x - 7 = 0$$

35. Скицирати график ф-је:

$$y = \left(\frac{1}{2}\right)^x$$

36. Скицирати график ф-је:

$$y = \log_2 x$$

37. Решити једначину:

$$\log x = 2\log 4 + \frac{1}{3}\log 27 - \frac{1}{2}\log 64$$

38. Решити једначину:

$$\log_2 \frac{1-x}{1+x} = 1$$

39. Написати првих 6 чланова бројног низа са општим чланом

$$a_n = \frac{3n + (-1)^n}{2n}$$

40. Скицирати график функције:

$$y = -x^2 + 4x$$

Српски језик и књижевност

1. Граматичка категорија *падеж* јесте:
 - а) само морфолошка категорија
 - б) и морфолошка и синтаксичка категорија
 - в) класификациона категорија
2. Напиши назив и значење падежа у коме су употребљене именице у реченици:
*Купио је соли и шећера*_____
3. Уз које се облике именских речи употребљавају предлози:
 - а) пред _____
 - б) по _____
 - в) према _____
4. Термин *конгруенција* означава:
 - а) правила употребе језика у друштвеним ситуацијама
 - б) речи које имају функцију да повежу језичке јединице у синтаксичке конструкције
 - в) слагање облика променљивих речи у синтаксичким конструкцијама
5. Одреди начин слагања предиката са субјектом у следећим реченицама:
 - а) Судија је заказао расправу _____
 - б) Судије су заказале расправе _____
 - в) Судије су заказали расправе _____
6. Синтакса је наука о:
 - а) реченици
 - б) речима
7. Одреди тип односа простих реченица у следећим сложеним реченицама:
Драган је рекао да ће сутра доћи на ручак

Уписаћемо се тамо где буде било слободних места

Сви су дошли на забаву, једино Милан није дошао

8. Смедерево је град на Дунаву.

Синоћ је тамо пао град.

Подвучене речи су:

- а) синоними
- б) хомоними
- в) пароними

9. Упиши *антониме* следећих речи:

вредан _____

вештачки _____

говорити _____

динамичан _____

10. Одреди значење следећих страних суфикса:

интер _____

контра _____

супер _____

хидро _____

анти _____

хроно _____

11. Модерна или модернизам је књижевни правац који се јавља крајем:

- а) XIV
- б) XVIII
- в) XIX

12. Наведи аутора стихова и назив песме:

О мили часи, како сте далеко!

Ви драга лица ишчезла сте давно!

Пуста је соба... Моје срце тавно...

И без вас више ја среће не стеко...

Аутор: _____

Песма: _____

13. Трагична личност, боем и “уклети песник”. Утопио се за време Првог светског рата у торпедованој лађи. Његове песме *Можда спава*, *Нирвана* и *Тамница*, објављене су у збирци *Утопљене душе*, спадају у врхове српске поезије.

Песник је: _____

14. Наш једини добитник Нобелове награде за књижевност је писац: _____

Награђено дело је роман: _____

15. Роман „*Проклета авлија*“ Иве Андрића има:

а) степенасту композицију

б) прстенасту композицију

в) паралелну композицију

16. Ко су наратори у роману „*Проклета авлија*“?

17. “*Свијет ми је одједном постао тајна, и ја свијету, стали смо један према другоме, зачуђено се гледамо, не распознајемо се, не разумијемо се више...*”

Ово је одломак из романа:

а) Корени

б) Дервиш и смрт

в) Проклета авлија

Како се зове главни јунак романа: _____

18. “*Ја нисам бог.*

само је он моћан толико

да прашта,

само о њему не говори нико

*да је слаб кад опрости
и да је кривцу саучесник...“*

Аутор ових стихова је:

- а) Исидора Секулић
- б) Десанка Максимовић
- в) Бранко Миљковић

Основни мотив песме је:

- а) праштање
- б) освета
- в) љубав

19. У збирци песама „Тражим помиловање“, песникиња води лирски дијалог са Закоником:

- а) Стефана Немање
- б) Краља Милутина
- в) Цара Душана

20. Хазарски речник Милорада Павића написан је у виду три књиге:
Наведите њихове називе:

21. Из акростиха посланице деспота Стефана Лазаревића ишчитавамо наслов дела:

- а) „Слово љубве“
- б) „Похвала кнезу Лазару“
- в) „Житије светог Саве“

22. Дубровачки петраркисти су:

- а) Алекса Шантић и Јован Дучић
- б) Миодраг Павловић и Бранко Миљковић
- в) Шишко Менчетић и Џоре Држић

23. Подвучи називе источнословенских језика:

пољски, македонски, словеначки, украјински, белоруски, бугарски, словеначки, руски

24. „Живот и прикљученија“ Доситеја Обрадовића је:

- а) драма у ужем смислу
- б) аутобиографија
- в) роман

25. Вуков сарадник на изради првог издања „Српског рјечника“ из 1818. године био је:

- а) Сава Мркаљ
- б) Јернеј Копитар
- в) Ђуро Даничић

26. Главни јунаци „Горског вијенца“ носиоци Његошевог погледа на чојство и јунаштво су:

- а) владика Данило и игуман Стефан
- б) Вук Мићуновић и Вук Мандушић
- в) војвода Драшко и кнез Роган

27. Напиши облик локатива множине именице *тренутак*:

_____ и одреди како се зову три гласовне алтернације у том облику:

- 1. _____
- 2. _____
- 3. _____

28. У „*Коренима*“ Добрице Ђосића Ђорђе Катић је:

- а) радикалски првак
- б) грана која се суши на породичном стаблу Катић
- в) српски ителектуалац са Сарбоне

29. Које дело представља манифест (програм) српског експресионизма, познатог под називом суматраизам, и ко је творац:

- а) Дело: _____
- б) Писац: _____

30. Напиши скраћенице од следећих речи:

- такозвани _____
- доктор _____
- на пример _____
- госпођа _____

31. Које су гласовне промене извршене у следећим речима:

Деоба _____

Дружина _____

Грубљи _____

32. Које су фазе (елементи композиције) развоја драмске радње:

33. Књижевни правац који непосредно претходи романтизму је

а) реализам

б) натурализам

в) класицизам

г) просвећеност

34. Наведи из ког су Андрићевог дела ликови: *Карађоз*, *Тамил*, *Фра Петар*.

35. Препознај из ког књижевног дела је наведени одломак и ко је аутор тог дела:

*Мало руках, малена и снага,
једна сламка међу вихорове
сирак тужан без нигдје никога?!
Моје племе сном мртвијем спава,
суза моја нема родитеља,
нада мном је небо затворено,
не прима ми плача ни молитве;
у ад ми се свијет претворио,
а сви људи паклени духови.*

Дело: _____

36. Заокружи слово испред поредбене (начинске) зависне реченице:

а) *Гледао сам га како долази.*

б) *Радим онако како су ме научили.*

в) *Питали су ме како сам се за то одлучио.*

37. У следећој реченици подвуци неправи објекат:

Поклонио је другу тркачки бицикл.

38. У свом основном значењу метафора је:

- а) скраћено поређење
- б) продужено поређење
- в) изостављање реченичних делова који се подразумевају
- г) заснована на супротном значењу речи или појмова

39. Један од наведених српских писаца није познат по комедијама:

- а) Бранислав Нушић
- б) Милован Глишић
- г) Душко Ковачевић
- д) Јован Стерија Поповић

40. Епохи *хуманизма* и *ренесансе* не припадају:

- а) Данте Алигијери
- б) Молијер
- в) Виљем Шекспир
- г) Марин Држић

Филозофија

1. Филозофија је:
 - а) рационално, методско и системско испитивање стварности
 - б) животна мудрост
 - в) знање о истини
2. Филозофија је настала у:
 - а) Риму
 - б) Египту
 - в) Грчкој
3. Наука је:
 - а) духовна делатност
 - б) разумско знање о свету и природи
 - ц) суштина целокупне стварности
4. Логика је филозофска дисциплина која се бави:
 - а) појавама и аргументима
 - б) проблемима друштвене природе
 - в) основним облицима мишљења, појмовима, судовима и ваљаним поступцима закључивања
5. Античка филозофија се дели на:
 - а) грчки и хеленистичко- римски период
 - б) византијски и римски период
 - в) хеленски и микенски период
6. Иронијску тврдњу *знам да ништа неznam* изјавио је:
 - а) Питагора
 - б) Сократ
 - в) Хераклит
7. Хедонизам је:
 - а) етички став према коме је телесно и духовно задовољство највиша вредност
 - б) филозофско становиште по коме сви људи исто вреде

- в) знање до кога се долази мишљењем
8. Јеванђеље је *Добра вест* тј. објављење божијег доласка на земљу садржи више блиских делова о Исусу Христу у *Новом завету* и то:
- а) 5
 - б) 9
 - в) 4
9. Црква је:
- а) друштво просветљених у вери,
 - б) допирање до коначне истине
 - в) живот са Богом у себи
10. Платон је био ученик:
- а) Хераклитов
 - б) Питагорин
 - ц) Сократов
11. Најважнији државни облици су:
- а) аристократија, тимократија, олигархија, демократија и тиранија
 - д) аристократија, демократија, тиранија и бирократија
 - е) олигархија, бирократија и демократија
12. Први систематичар филозофије био је:
- а) Аристотел
 - б) Сократ
 - в) Платон
13. Схолистика представља:
- а) средњовековну хришћанску филозофију која се бави односом вере и разума
 - б) знање које одговара људском разуму
 - в) схватање према коме Бог прожима природу
14. Пагани су:
- а) хришћани

- б) јереси
 - в) незнабошци, нехришћани
15. Модерна европска култура, тиме и филозофија почиње са:
- а) ренесансом
 - б) реализмом
 - в) емпиризмом
16. Оснивач рационализма је:
- а) Декарт
 - б) Бекон
 - в) Кант
17. Творац прве модерне *Утопије* био је:
- а) Макијавели
 - б) Томас Мор
 - в) Томазо Кампанела
18. Аутор утопијског дела *Град Сунца* је:
- а) Томас Мор
 - б) Томазо Кампанела
 - в) Хуго Гроцијус
19. Чувену реченицу *Ипак се окреће* изговорио је:
- а) Никола Коперник
 - б) Ђордано Бруно
 - в) Галилео Галилеј
20. Аутор дела *Математички принципи филозофије природе* је:
- а) Исак Њутн
 - б) Питагора
 - в) Алберт Ајнштајн
21. Рационализам представља:
- а) учење у филозофији по коме се сви проблеми решавају снагом разума
 - б) верски покрет
 - в) једини прави извор сазнања

22. Природно право је:
- а) скуп државних Закона
 - б) право које је више од људских прописа
 - ц) део практичне филозофије
23. Друштвена моћ представља:
- а) однос снага у политичкој заједници или друштвеној групи
 - б) способност наметања туђе воље
 - ц) филозофска дисциплина
24. Филозофска дела *Начела филозофије и Реч о методи* написао је:
- а) Барух де Спиноза
 - б) Лајбниц
 - ц) Рене Декарт
25. Најважнији представници рационализма су:
- а) Кант, Хегел
 - б) Платон, Питагора, Аристотел
 - ц) Декарт, Спиноза, Лајбниц
26. *Мислим дакле постојим* су речи:
- а) Сократа
 - б) Декарта
 - в) Хегела
27. Метода научног истраживања која се састоји у разлагању целине на делове назива се:
- а) анализа
 - б) синтеза
 - в) дедукција
28. Импресија је:
- а) оно што осећамо помоћу чула
 - б) размишљање и управљање
 - в) утисци, оно чиме се срећемо приликом посматрања спољашњег света или само посматрања

29. Просветитељство представља:
- а) уверење о самосталности људског разума
 - б) покрет у европској култури
 - в) проблем веродостојног посматрања
30. Енциклопедија је:
- а) збирка знања једне науке или више наука
 - б) систематизација знања
 - ц) филозофско схватање
31. Рефлексија представља:
- а) чулни доживљај спољашњег света
 - б) логички проблем који се састоји у јединственој тврдњи
 - ц) размишљање, мисаоно посматрање свесне активности
32. Атеизам је:
- а) одбацивање религије
 - б) политичка теорија
 - ц) стање у друштву
33. Суверинитет представља:
- а) врховну власт
 - б) неутуђиву власт
 - ц) сталну и неутуђиву власт изнад које нема више власти
34. Либерализам се дефинише као:
- а) политичка теорија по којој су основне вредности индивидуалне слободе човека
 - б) претпостављено првобитно стање друштва
 - ц) филозофско схватање слободе човека
35. Аутор *Критике чистог ума* је:
- а) Адам Смит
 - б) Џон Стјуарт Мил
 - ц) Имануел Кант
36. Дијалектика подразумева противуречност која се састоји у средишту свега умног и претпоставља:

- а) дијалектички развој
- б) сталну развојност тј. настајање, односно прелажење из једног облика у други
- ц) јединство ума и разума у апсолуту

37. Постулат је:

- а) став који се нужно мора предпоставити иако се не може доказати
- б) моћ правила
- ц) нужне предпоставке моралног деловања

38. Прагматизам је:

- а) филозофско схватање
- б) филозофски правац
- ц) метод решавања теоријских спорова

39. Традиција представља:

- а) преношење знања, обичаја и начина живота са поколења на поколење
- б) преношење мишљења и начин живота
- ц) филозофска доктрина о начину живота

40. Егзистенција означава:

- а) смисао живота
- б) начин постојања
- ц) специфичан начин људског постојања

**ЖЕЛИМО ДА ВАМ СТУДИЈЕ НА ЕКОНОМСКОМ
ФАКУЛТЕТУ ОСТАНУ У ЛЕПОЈ УСПОМЕНИ**